

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

برنامه جامع علوم انسانی

pink sheets

تجربه خصوصی در بازار سرمایه ایالات متحده

شهره رسید گان

امیر هامونی

مقدمه
در کشورهایی که از بازارهای سرمایه پیشرفت بروخوردار بوده و بازارهای خارج از بورس نیز به عنوان جزوی از بازار سرمایه از سالان گذشته در آنها به فعالیت مشغولند، از روشن‌های متفاوتی به منظور راهنمایی این بازارها استفاده شده است. مطالعه و بررسی بازارهای خارج از بورس نشان داد که در غالب موارد این بازارها توسط انجمن‌های معامله گران اوراق بهادر راهنمایی شده است. به عنوان مهم‌ترین و بر جسته‌ترین بازارهای خارج از بورس می‌توان به KOSDAQ.JASDAQ.OTCBB شاره KOSDAQ کرد. برخی از این بازارها مانند

و JASDAQ با بهره‌گیری از الگوی راهنمازی NASDAQ توسط انجمن معامله‌گران

کشورشان را همانند از

شده و برخی دیگر

چون OTCBB توسط

بازارهای اوراق بهادار

ایجاد و راهنمایی

شده‌اند بررسی‌ها نشان

داد، تنها بازاری که تأسیس

آن توسط شرکت خصوصی انجام شده بازار Pink Sheets در آمریکا

بوده است. با توجه به تفاوت میان این

بازار به لحاظ ساختار و شیوه عملکرد با

سایر بازارهای در این مقاله به تفصیل به

بررسی این بازار به عنوان الگویی متفاوت

برای راهنمایی بازارهای خارج از بورس

می‌پردازم.

تاریخچه

Pink sheets یک شرکت خصوصی و تامین‌کننده اطلاعات مالی و قیمت‌گذاری

اوراق بهادار خارج از بورس در ایالات

متعدد است و خدماتی را به منظور افزایش

شفافیت اطلاعات در بازارهای خارج از

بورس فراهم می‌آورد. نام‌گذاری Pink

sheets بسرگرفته از کاغذهای صورتی

رنگی است که مظنه‌ها بر روی آن چاپ

می‌شود.

این شرکت در سال ۱۹۰۴ زمانی که

سازمان ملی قیمت‌ها^۱ یک سیستم

مظنه‌یابی بر پایه مستندات را ایجاد کرد،

آغاز به کار کرد. قبل از ایجاد این شرکت،

بازارهای خارج از بورس به صورت

ناکارآمد و پراکنده فعالیت می‌کردند. در

اویل دهه ۹۰ سرمایه‌گذاران، معامله‌گران

و کارگزاران توسط اگهی در نشایرات مالی

یا در صفحات مالی روزنامه‌ها اقدام به

پیشنهاد خرید و فروش سهام و ارایه مظنه

می‌کردند. علاوه بر این، نشایرات را برای

عرضه به مشتریان و شرکت‌های سرمایه

گذاری منتشر می‌کردند که در آن پیشنهاداتی

4 - National Quotation Bureau(NQB)

می‌کردند
و تمایلی
به سرمایه‌گذاری
در فناوری‌های جدید
نشاشتند. در سال ۱۹۹۷
مدیریت جدید تمایل زیادی به

استفاده از فناوری جدید برای بهبود
ازایه خدمات به مشتریان از خود نشان داد
و پس از انجام تحقیقات در سال ۱۹۹۹،
سازمان ملی قیمت‌ها سیستم مظنه‌گذاری
الکترونیک را راه اندازی کرد. سرانجام در
ژوئن سال ۲۰۰۰، این شرکت نام خود را
به "Pink sheets" "غیری داد.

اوراق بهادار قابل معامله در Pink sheets
چهار گروه از اوراق بهادار در این بازار

معامله‌می‌شوند:
۱- شرکت‌هایی که به لحاظ اقتصادی در
مضیقه هستند. این شرکت‌ها عموماً از
بازارهای سازمان یافته نظیر نزدک و یا سایر
بورس‌ها اخراج شده‌اند. اوراق بهاداری که
به وسیله یک شرکت پس از رفع مساله
ورشکستگی منتشر شده باشد نیز در این
دسته قرار می‌گیرند.

۲- اوراق بهاداری که از شرایط لازم را
برای لیست شدن در بورس‌ها یا بازارهای
سازمان یافته ندارد و Penny Stock خوانده
می‌شوند.

۳- ناشران خارجی شرکت‌های بزرگ
که سهام آن‌ها در کشور خودشان لیست
شده، اما برای معامله به عنوان یک ADR
انتخاب می‌شوند. این اوراق بهادار با قیمت
و حجم بالاتر و درصد شکاف قیمتی
(اختلاف قیمت عرضه و تقاضا) کم‌تری
معامله‌می‌شوند.

۴- شرکت‌هایی که سهام آن‌ها بسیار کم
معامله‌می‌شود.
نکته قابل توجه اینکه یک ورقه بهادر

می‌تواند علاوه بر این بازار به طور همزمان
در دیگر بازارهای سازمان یافته نظیر

بورس‌ها، معامله و یا مظنه‌یابی شود.

برگ رسید اوراق برگ رسید اوراق
بهادر خارجی که در بورس داخلی قابل معامله

مطالعه

و بررسی بازارهای
خارج از بورس نشان داد
که در اغلب موارد این بازارها
توسط انجمن‌های معامله‌گران
اوراق بهادر راهنمایی شده
است

برای خرید و
فروش سهم ارایه
می‌شد. در سال ۱۹۰۴،

یک تحلیل‌گر مالی به نام
پایسون روگر^۲ (موسس کالج پاسون)
یک سازمان مالی را به منظور جمع‌آوری
این اطلاعات تأسیس و حجم وسیعی از
اطلاعات را درباره قیمت‌گذاری در یک
نشریه‌ماهانه منتشر کرد.

ناشر کتاب مالی (Boston-based) آن سفر
سال ۱۹۱۱ به نیویورک با معامله‌گران
زیادی تماس گرفت و این پرسش را
مطرح کرد که: آیا آن‌ها حاضر به حمایت
از یک سرویس که روزانه اطلاعاتی را در
ارتباط با اینکه کدام کارگزار علاقه‌مند به
خرید و فروش کدام اوراق و به چه میزان
است یا قیمت خرید و فروش سهم چقدر
است دارند یا خیر؟ ارزیابی وی از پاسخ‌ها
مثبت بود، لذا وی به بوستون بازگشته و
یک سرویس گزارش‌دهی و قیمت‌گذاری
اوراق بهادر را برای کارگزاران و معامله‌گران
در بازارهای خارج از بورس ایجاد شد.

با تأسیس کمیسیون بورس و اوراق بهادر،
سیستمی به منظور قانونمند کردن و
سرپرستی کارگزار معامله‌گران و بازارهای
خارج از بورس ایجاد شد. در ابتدا سازمان
ملی قیمت‌ها استانداردهای بالاتری را
نسبت به SEC^۳ بر بازارهای خارج از
بورس تحمیل می‌کرد. در ابتدای دهه ۶۰
سرویس قیمت‌گذاری برای هر کارگزار-
معامله‌گر ثبت شده در SEC و بالطبع

ایجاد شد و این شرکت در سال ۱۹۶۳،
توسط یک اتاق پایاپای بازارگانی خریداری
شد. آن‌ها محصولات ارایه شده توسط
این شرکت را تحت عنوان کتاب ارایه

2 - Roger W. Babson

3 - Elliot

JASDAQ

Listed Company 3326

نمی شود
لذا مقررات اندکی بر آنها تحمیل می شود. اما توجه به این نکته ضروری است که افزایش سرمایه شرکت که یکی از اهداف ناشران اوراق در هر بازاری است با تشویق به خرید سهم و در سایه شفافسازی و اطلاع رسانی میسر می شود.
ناشران اوراق بهادر می توانند علاوه بر پذیرش اوراق بهادر در این بازار به پذیرش و مظنه یابی در سایر بازارها نظری AMEX, NYSE, Nasdaq, OTCBB نیز مبادرت ورزند.

به طور کلی سیستم الکترونیکی خارج از بورس pink sheets، مزایای زیر را به همراه دارد:

۱- ارتباط با سهامدار سرمایه گذار وجود یکسری از خدمات موجود در این بازار نظیر سرویس پخش اخبار و سرویس گزارش دهی مالی، دسترسی آسان به عمق اطلاعات شرکت، که برای سرمایه گذاری ارزشمند است را فراهم می آورد.

۲- امکان منجی مظنه گذاری اوراق بهادر یک شرکت در این بازار می تواند آگاهی و شناخت دریاره شرکت ناشر را در میان جامعه سرمایه گذاری افزایش داده و در مقابل می تواند برای فروش خدمات و تولیدات شرکت ناشر تقاضا ایجاد کند.

۳- شفافیت

دسترسی به اطلاعات به صورت لحظه‌ای، مشارکت کنندگان را در شرایط سپار مطلوبی به لحاظ دسترسی به منابع اطلاعاتی دریاره قیمت‌های خرید و فروش قرار می دهد. مظنه گذاری در این بازار موجب شفافیت سهام شرکت شده و سبب می شود که سرمایه گذاران سهام شرکت را در بهترین قیمت خرید و فروش کنند.

۴- کارایی

این بازار، کارگزار معامله گران موثرتر و کارآمدتری را با استفاده از روش معامله الکترونیک نسبت به OTCBB، جایی که معامله گران برای انجام مذاکره به تلفن وابسته هستند، فراهم می آورد. معاملات

Yellow Sheet^۵ برخوردار باشند. مقررات NASD، کارگزار معامله گران را به ارایه اطلاعات به انجمن معامله گران اوراق بهادر قبل از شروع یا شروع مجدد Pink Sheet یک ورقه بهادر در ملزم می کند. دو رونوشت از اطلاعات مورد نیاز به همراه فرم ۲۱۱ به واحد پذیرش بازارهای خارج از بورس ارسال شده و پس از بررسی و در صورت نیاز به اطلاعات اضافی مجدداً آنها ارتباط برقرار می شود. در صورتی که اطلاعات ارایه شده کامل نباشد یک اختصار برای کارگزار-معامله گر ارسال خواهد شد.

ناشران اوراق بهادر

ناشران اوراق بهادر در این بازار نیازی به ثبت کردن اوراق بهادر در کمیسیون بورس و اوراق بهادر نداشته و لیست کردن سهم در این بازار از وظایف آنها نیست. علاوه بر این ناشران اوراق بهادر در این بازار ملزم به گزارش دهی بعروس نبوده و شرایط گزارش دهی در مورد اوراق بهادر لیست شده در سایر بازارهای لیست شده نظیر نزدک در مورد آنها اعمال نمی شود.

در این بازار برخلاف بازارهای سازمان یافته نظیر بورس هایچ رابطه تنظیمی میان سرویس مظنه گذاری خارج از بورس این بازار و ناشران اوراق بهادر وجود نداشته یا بسیار اندک است؛ دلیل اصلی این موضوع را می توان در ویژگی های این بازار یافت.

Pink Sheets یک سرویس پذیرش سهام نبوده و شرایطی برای لیست کردن ندارد. از این رو الزامی برای ارایه اطلاعات مالی توسط ناشران اوراق بهادر وجود ندارد؛ ولی باین وجود برخی از ناشران به صورت اختیاری به ارایه اطلاعات مالی خود مبادرت می ورزند. با توجه به اینکه اوراق بهادر در این بازار توسط ناشران آنها لیست

۵- در این بازار اوراق قرضه معامله می شود.

با تاسیس کمیسیون بورس و اوراق بهادر، سیستمی به منظور قانونمند کردن و سپرستی کارگزار-معامله گران و بازارهای خارج از بورس ایجاد شد

ساعت رسمی انجام معامله ساعت انجام معامله در این بازار با زمان انجام معامله در بازار نزدک یکسان است. به طوری که ساعت انجام معاملات از ساعت ۹:۰۰ تا ۱۶:۰۰ و ساعت ارسال مظنه ها از ساعت ۷:۰۰ صبح تا ۰۵:۰۰ بعد از ظهر است.

اعضا و مشارکت کنندگان

Pink Sheet یک سرویس مظنه گذاری برای بازارسازها است و بازارسازها تنها مشارکت کنندگان این بازار محسوب می شوند. در این بازار ناشران اوراق بهادر نقش کمتر نگیرند که رایا می کنند زیرا آنها نمی توانند اوراق بهادر خود را در این بازار لیست کنند تها کارگزار-معامله گران که همان بازارسازها هستند می توانند به مظنه گذاری اوراق بهادر در این بازار مبادرت نمایند.

این بازار مبلغی را از ناشران بابت لیست کردن و مظنه یابی اوراق بهادر دریافت نمی کند؛ در مقابل از بازارسازها مبلغی را بابت هر اوراق بهادری که بازارسازی می کنند، دریافت می دارد. بر اساس قانون ۲۶۰ NASD، کلیه بازارسازها از پذیرفتن مبلغی از سوی ناشران یا سایر وابستگان آن منع شده‌اند.

مظنه گذاری تنها به وسیله کارگزار-معامله گرانی که در کمیسیون بورس اوراق بهادر امریکا به ثبت رسیده‌اند، انجام می شود. بازارسازها تابع قوانین اوراق بهادر ایالتی و فدرال و NASD یا دیگر قوانین سازمان‌های خودانظام هستند. بازارسازها ابتدا باید به عضویت در آمده و از امتیاز مظنه گذاری در Pink Sheet یا

بهطور کلی
یک سرویس مظنه گذاری
برای بازار سازها است و
بازار سازها هاتهمشارکت کنندگان
این بازار محسوب
می شوند

الکترونیکی هزینه های زمانی و مالی را
کاهش می دهد.

گزارش دهنده و اطلاع رسانی
بهترین روش برای تشویق معاملات سهام
از طریق پرقراری ارتباط و شفافسازی
است. انتشار اطلاعات شرکت شامل
اخبار و اطلاعات مالی، می تواند
سرمایه گذاران بیشتری را به معامله
اوراق بهادر ناشر ترغیب کند. در
صورت فقدان اطلاعات خوب و
مناسب، بازار سازها توانایی لازم
برای مظنه گذاری دو طرفه را

نحوه اند داشت؛ این در حالی است
که یکی از عناصر اصلی در بازار روان و
نقدشونده، سهولت خرید و فروش سهام
به واسطه وجود اطلاعات شفاف در میان
سهام داران است.

همانطور که اشاره شد این بازار ناشران را
دهد ناشر اوراق بهادر موظف به انتشار
اطلاعات به کمیسیون اوراق بهادر طبق
قانون ۱۹۳۴ است. اگر ناشر اوراق بهادر
ملزم به گزارش دهنده به کمیسیون بورس
و اوراق بهادر نباشد، باید اطلاعات را از
طریق سرویس های خبری دیگر به اطلاع
عموم مردم و سرمایه گذاران برساند.
۱- زمان اوین مظنه یابی در بازارهای

عمومی:

۲- هر زمانی که دارندگان اطلاعات نهانی
یادیگر وابسته های آنها سفارش خرید یا
فروش اوراق بهادر ناشر را در بازار خارج
از بورس ارایه می دهند؛

۳- طی هر دوره ای که اوراق بهادر در
معرض فعالیت های با آثار ترغیب کننده
برای معاملات آنها در بازار خارج از
بورس قرار داشته باشد؛

۴- زمانی که اوراق بهادر با سابقه معامله
در یک مکان خصوصی، در بازارهای

کارگزار - معامله گران ثبت شده در
کمیسیون بورس و اوراق بهادر که عضو
NASD هستند، می توانند اوراق بهادر را در
این بازار مظنه گذاری کنند.
در ادامه شرایط و روش های اعلان قیمت
اوراق بهادر جدید و اخراج شده از سایر
بازارها و بورس ها توسط بازار سازان مورد
بررسی قرار می گیرد.

۱) اوراق بهادر جدید
بر اساس قانون ۱۱-۱۵۲ پیش از آنکه
یک کارگزار - معامله گر مظنه گذاری
سهم را آغاز کند باید اطلاعات
جامعی را درباره ناشر اوراق
بهادر جمع آوری و بررسی
کرده باشد. علاوه بر

مقررات و ضوابط ورود به سیستم
اعلان قیمت
ابتدا بین گام برای مظنه گذاری سهام
یا اوراق قرضه در این سیستم، وجود
بازار سازی است که تمایل به بازار سازی
سهام یا اوراق قرضه داشته باشد. تنها

pink sheets

به دلیل اینکه Pink Sheet یک واسطه مظنه گذاری برای اعضای خود و یک سرویس پذیرش ناشران نیست، لذا یک ناشر اخراج شده نمی‌تواند خودش را در Pink Sheet لیست کند. در ادامه به شرایط قیمت‌گذاری اوراق بهادر اخراج شده به تفکیک بورس ها و Nasdaq در بازار sheet اشاره شده است:

(الف) قیمت‌گذاری اوراق بهادر اخراج شده از Nasdaq:

اگر یک ورقه بهادر به دلیل عدم رعایت شرایط لیست شدن در Nasdaq از این بازار اخراج شود و معیارهای زیر را نیز داشته باشد، قیمت‌گذاری فوری آنها در Pink Sheet برای تنها آن دسته از بازارسازهایی که اوراق بهادر را در ۳۰ روز قبل از اخراج مظنه گذاری می‌کردند، امکان پذیر

انتقال دهنده، لیست محدودیت‌هادرانقه اوراق بهادر و ..... رامی توان به عنوان اهم مطالب موجود در آن معرفی کرد.

یکسری از استثنایات نیز در مورد اجرای این قانون وجود دارد، به عنوان نمونه اگر یک بازارساز قبل اوراق بهادر را در بازار دیگری مظنه گذاری کرده باشد، ممکن است واجد شرایط استفاده از استثنایات این قانون باشد و دیگر نیازی به بررسی اداره نظارت NASD نباشد. در این موارد بازارساز می‌تواند با Pink Sheets ارتباط برقرار کرده و در حواسـت مظنه گذاری اوراق را فوراً ارایه کند.

(۲) اوراق بهادر اخراج شده

بررسی این اطلاعات باید فرم ۲۱۱ را نیز در واحد پذیرش بازار خارج از بورس تکمیل کنند. بس از بررسی و بازبینی و عدم وجود مشکل، واحد پذیرش بازار خارج بورس اجراه مظنه گذاری در این بازار را صادر می‌کند.

فرم ۲۱۱ یک فرم ۷ صفحه‌ای است که مواردی از جمله نام کامل ناشر، آدرس ادارات اجرایی اصلی، شماره تلفن، نوع اوراق بهادر، نام و طبقه اوراق بهادری که قرار است مظنه گذاری شود، نماد اوراق بهادر، ارزش ابزاری یا ارزش اسمی هر سهم، کل سهام در دسترس مردم در پایان آخرین سال مالی، آدرس و نام آژانس انتقال دهنده، لیست محدودیت‌هادر انتقال اوراق بهادر و ..... رامی توان به عنوان اهم مطالب موجود در آن معرفی کرد

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات علم اسلامی و علم مردمانی

است. این معیارها و ضوابط به شرح زیر

است:

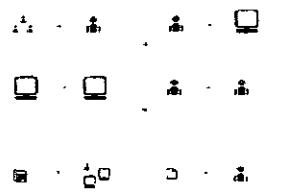
- اوراق بهادر به طور پیوسته ۳۰ روز کاری در بازار Nasdaq بدون در نظر گرفتن اینکه سهم کمتر از یک روز به منظور انتشار اخبار مهم مرتبط با اوراق بهادر بسته باشد، مظنه گذاری شده باشد.
- ناشر مشمول قوانین ورشکستگی

باشد.

- ناشر عضو کمیسیون بورس و اوراق بهادر آمریکا باشد.

شکل(۱) نحوه خرید و فروش سهام

Pink Sheet در

مراحل دریافت سفارش و انجام معامله در بازار Pink sheet با توجه به شکل بالا به شرح ذیل است:

۱- سرمایه‌گذارانی که تعاملی به خرید و فروش سهم دارند با یک کارگزار تماس می‌گیرند.

۲- کارگزار مظنه را از طریق یک سیستم الکترونیک بازار-داده^۳ به دست آورده و جزییات دستور را وارد کامپیوتر می‌کند.

۳- دستور به یک معامله‌گر از طریق رایانه به رایانه و یا از طریق تماس تلفنی منتقل می‌شود.

۴- اگر معامله‌گر، بازارساز سهم نیز باشد دستور اجرا می‌شود در غیر این صورت جزییات دستور مسیری را به سوی یک بازارساز بهترین قیمت طی کرده و معامله انجام می‌شود.

۵- گزارش تراکنش‌ها و جزییات معامله به کارگزار اولیه فرستاده می‌شود. گزارشات علاوه بر کارگزاری به خدمات تایید خودکار معاملات (ACT) و برای عملیات سپرده‌گذاری نیز ارسال می‌شوند.

۶- سرمایه‌گذار تایید معامله را در مرحله ۷ -Data-Market

8 -Automated Confirmation Transaction

Service(ACT)

به محض اینکه اوراق بهادر از لیست خارج شده، معیارهای بالا را داشته باشد، بازارسازهایی که سهم را در Nasdaq در طول یک دوره ۳۰ روزه قبل از خروج از لیست بازارسازی کردند، می‌توانند برای ورود یک مظنه پیش از بسته شدن بازار در روز خروج از لیست سهم با Pink Sheet ارتباط برقرار کنند (بدون ارایه فرم ۲۱۱). ناشر اوراق بهادر خارج شده از لیست که تمایل به مظنه‌گذاری در Pink Sheets دارد، برای ثبت نام جهت مظنه‌گذاری سهم باید از بازارسازهای خواست کند. اگر ناشر همه معیارهای بالا را به محض خروج از لیست نداشته باشد و اگر به صورت داوطلبانه از Nasdaq خارج شود یا هیچ بازارسازی مظنه‌ای را در روز خروج از لیست در Pink Sheet وارد نکند در آن صورت باید مطابق معمول فرم ۲۱۱ تکمیل شده و دوره آن طی شود.

(ب) قیمت‌گذاری اوراق بهادر اخراج شده از بورس:
اگر اوراق بهادر از لیست بورس نیویورک خارج شود ارایه فرم ۲۱۱ الزامی بوده و پس از آن مراحل مربوط به پذیرش انجام می‌شود.

نحوه اعلان قیمت و معامله در Pink Sheets

در این بازار مانند اغلب بازارهای خارج بورس از سیستم مبتنی بر مذکوره برای انجام معاملات استفاده می‌شود؛ به این ترتیب که پس از دریافت یک سفارش توسط کارگزار-معامله‌گر، بازارساز فوراً از موجودی خودش به خرید یا فروش پرداخته یا اینکه طرف دیگری را برای معامله جستجو می‌کند. نحوه خرید و فروش سهم در شکل زیر نشان داده شده است:

6 - Quote-driven

- تسویه و تهاتر معاملات**
- به لحاظ سازوکار تسویه، کمیسیون بورس و اوراق بهادر امریکاست بازارهای خارج بورس را گذشته است. بازارهای خارج از بورس می‌توانند به دلخواه خود یکی از چهار روش زیر را برای تسویه معاملات خود انتخاب کنند:
- ۱- قرارداد با بانک برای تسویه؛
  - ۲- قرارداد با موسسه ملی و اعتباری و صنوفها؛
  - ۳- شرکت‌های جداگانه کنار بازارهای خارج از بورس برای تسویه؛
  - ۴- واحدی در بازارهای خارج از بورس.

منابع و مأخذ:

- Angel, J., J. Harris, V. Panchapagesan, and I. Werner. "From Pink Slips to Pink Sheets: Liquidity and Shareholder Wealth Consequences of Nasdaq Delistings." 2004 Working paper, Georgetown University.
- Bollen, Nicolas P.B. and Christie, William G. "Microstructure of the Pink Sheets Market" Version: November 16, 2005
- www.pinksheets.com/otcguide